

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА

Виниченко К.Д., Янченко Н.В.

*Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

Тіньова економіка - діяльність суб'єктів господарювання, яка розвивається поза державним обліку і контролю. Це складне соціально-економічне явище, що охоплює всю систему суспільно-економічних відносин, і перш за все - неконтрольований суспільством сектор відтворення, де виробництво, розподіл, обмін і споживання економічних благ і підприємницьких здібностей ховаються від органів державного управління.

Тіньова економіка тісно переплетена з легальним і реальним сектором економіки і є її складовою частиною. У своїй діяльності вона також користується послугами держави, його матеріально-суспільними чинниками, робочою силою і т.д., не вступаючи при цьому в економічні відносини з державою як суб'єктом господарювання.

У період становлення і розвитку тіньова економіка з'єднувала в собі три укрупнених елементи: неофіційна, куди входять всі легально дозволені види економічної діяльності, в рамках яких мають місце не враховуються офіційною статистикою виробництва товарів і послуг, приховування цієї діяльності від оподаткування і т.д. ; фіктивна - приписки, розкрадання, спекулятивні угоди, хабарництво і всякого роду шахрайство, пов'язане з передачею грошей; підпільна - заборонені законом види економічної діяльності.

Отже, яку ж політику і дії проводити державі? Слід врахувати, що основа тіньового обороту і зростання злочинності невраховані доходи економічних агентів і невиконання ними ж своїх зобов'язань. Тому необхідно зробити готівково-грошовий обіг і несплату податків економічно не вигідними і юридично караними. Орієнтовна програма дій така: слід всіляко стимулювати безготівковий грошовий оборот; необхідно заборонити безконтрольне уявлення і залучення кредитів, відчуження власності і прийняття на себе зобов'язань неплатоспроможними підприємствами і громадянам; важливо децентралізувати, зміцнити судову і правоохоронні органи, закріпивши за відповідними інститутами частина податкових доходів; необхідно перетворити захист прав акціонерів, інвесторів і кредиторів до державного пріоритет. Реалізація передбачуваних заходів призведе до зниження обсягу кредитних і фондових операцій при забезпеченні їх ефективності та надійності. Багаторазово зростуть масштаби безготівкових розрахунків це для фінансової еліти. Держава отримає приріст бюджетних доходів і витрат.

Література:

1. Теневая экономика как социально-экономическое явление [Електронний ресурс] // Понятие, виды и формы теневой экономики – Режим доступа до ресурсу: <http://www.grandars.ru/student/nac-ekonomika/vidy-tenevoy-ekonomiki.html>.
2. ТЕНЕВАЯ ЭКОНОМИКА В УКРАИНЕ. РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ 2019 ГОДА [Електронний ресурс] // КМІС. – 2019. – Режим доступа до ресурсу: <http://kiis.com.ua/?lang=rus&cat=reports&id=897&page=1>.